

СИСТЕМА НАДАННЯ МЕДИКО- ПСИХОЛОГІЧНОЇ І НЕЙРОПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ АТО / ООС В УМОВАХ БАГАТОПРОФІЛЬНОЇ КЛІНІКИ

**Базика Д.А., Логановський К.М., Чумак А.А., Ярошенко Ж.С.,
Зайцева А.Л., Здоренко Л.Л., Зданевич Н.А., Гресько М.В.,
Василенко З.Л., Кравченко В.І., Дроздова Н.В.**

Державна установа «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України», Київ

V Науково-практична конференція «Сучасні методи надання медичної допомоги при бойових ушкодженнях та медико-соціальна реабілітація учасників АТО»

Київ, 17 квітня 2019 року

АТО і суїциди

Джерело	АТО	Україна
А. Аваков (2017) О. Богомолець (2017)	500 на 280 000 178,6 на 100 000	21,2 на 100 000 WHO, Suicide rates (per 100,000), by gender, Ukraine, 1981-2009
О. Богомолець (2018)	600 на 280 000 214,3 на 100 000	21,2 на 100 000 WHO, Suicide rates (per 100,000), by gender, Ukraine, 1981-2009
А. Матіос (2018)	518 на 313 000 165,5 на 100 000	21,2 на 100 000 WHO, Suicide rates (per 100,000), by gender, Ukraine, 1981-2009
«Ветерани» О. Трет'яков (2018)	1000 на 313 000 319,5 на 100 000	21,2 на 100 000 WHO, Suicide rates (per 100,000), by gender, Ukraine, 1981-2009

Мета

На підставі Чорнобильського досвіду та надання медичної допомоги ветеранам збройних конфліктів науково обґрунтувати, розробити і апробувати модель системи надання медико-психологічної і нейропсихіатричної допомоги учасникам Антитерористичної операції (АТО) / Операції об'єднаних сил (ООС) в умовах багатoproфільної клініки Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України» (ННЦРМ)

Об'єкт дослідження

На базі відділу та відділення радіаційної психоневрології Інституту клінічної радіології і клініки ННЦРМ протягом 2014–2019 років проведено проспективне клінічне дослідження з комплексним обстеженням і лікуванням

- **148 учасників АТО / ООС** у віці ($M \pm SD$) $30,8 \pm 8,2$ років
 - **опромінені внутрішньоутробно** і у віці 0–1 рік на момент Чорнобильської катастрофи (26 квітня 1986 р.) та *контрольна група* - неекспоновані особи того ж віку ($n=189$ та 139 , відповідно) – однолітки учасників АТО;
 - **107 УЛНА** у віці на момент обстеження $54,1 \pm 4,1$ роки (на момент аварії — $26,7 \pm 4,5$ роки – однолітки учасників АТО на той період); доза опромінення $140,3 \pm 110,8$ мЗв;
 - **евакуйовані з Чорнобильської зони відчуження** ($n=76$) з PTSD та коморбідною хронічною цереброваскулярною патологією;
 - **учасники бойових дій в Афганістані** ($n=28$) з PTSD та наслідками контузії головного мозку
-

Методи дослідження

- Нейропсихіатричні і соматоневрологічні
- Психодіагностичні
- Нейрофізіологічні
- Нейровізуалізаційні
- Лабораторні
- Інструментальні
- **Клініко-епідеміологічний аналіз Чорнобильського досвіду**

Лікувально-реабілітаційні втручання

- *Доказова медицина*
 - Фармакотерапія
 - Психотерапія
 - Фізіотерапія
-

Клінічні діагнози за критеріями МКХ-10 в учасників АТО (психоневрологічна патологія)

Діагноз	%
Посттравматичний стресовий розлад, F43.1	90,7
Контузія головного мозку у зоні АТО, S06.0	50,0
Цервікалгія, M54.2	37,0
Вегето-судинна дистонія (соматоформна дисфункція вегетативної нервової системи), F45.3	29,6
Люмбаго, M54.3; M54.4; M54.5	24,1
Стан після мінно-вибухової акубаротравми, T70.0	20,4
Хронічна нейросенсорна приглухуватість, H90.6	14,8
Гостра нейросенсорна приглухуватість, H90.6	13,0
Дисциркуляторна енцефалопатія (хронічна ішемія головного мозку, I67.8)	11,1
Синдром залежності від алкоголю, F10.2	9,3
Розлад адаптації, F43.2	9,3

Клінічні діагнози за критеріями МКХ-10 в учасників АТО (соматична патологія)

Діагноз	%
Хронічна ішемічна хвороба серця, I25	22,2
Ангіопатія судин сітківки очей, H31.8	20,4
Жовчно-кам'яна хвороба, K80	14,8
Дифузний зоб, E04	11,1
Гіпертензивна (гіпертонічна) хвороба, I11	7,4
Хронічний гастродуоденіт, K29	7,4
Пролапс мітрального клапану, I34.1	3,7
Гострий синусит, J01	3,7
Виразкова хвороба, K25, K26	3,7
Дисметаболична кардіоміпатія, I42	2,0
Гіпотиреоз, E03	2,0

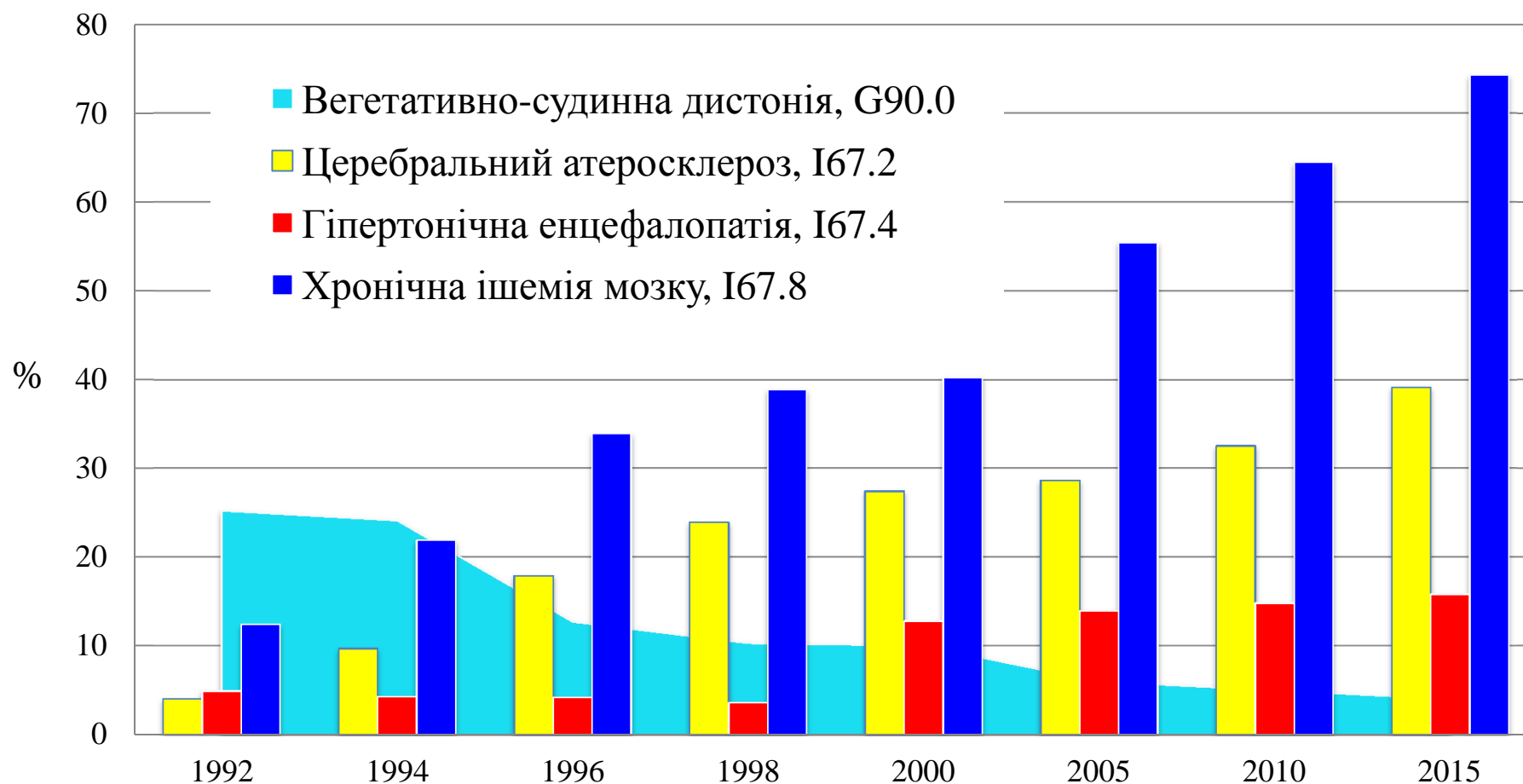
Нейропсихологічні і патопсихологічні дослідження в учасників АТО (n=148) і групах порівняння

Тест	Учасники АТО (n=148) [M±SD]	Контрольна група (n= 139) [M±SD]	Опромінені внутрішньоутр обно і у віці 0–1 рік (n=189) [M±SD]	УЛНА (n=81) [M±SD]	Евакуйовані з Чорнобильської зони відчуження (n=76) [M±SD]	Учасники бойових дій в Афганістані (n=28) [M±SD]
MMSE	26,7±2,4	28,5±2,1*	27,8±2,8	25,6±2,9	26,1±2,4	25,7±2,6
GHQ-28	24,6±14,9	15,4±11,2*	20,4±11,2	41,4±12,4*	37,5±14,3*	29,7±13,3
SDS	44,1±12,8	38,1±9,6	42,5±10,1	58,6±12,6*	56,9±11,7	47,8±12,6
IDA	3,7±3,4	1,9±1,9*	3,1±2,3	6,6±2,7*	5,4±2,4	4,8±2,5
IES	19,6±10,6	3,8±5,4*	4,4±5,4*	28,0±8,1*	25,6±5,5*	26,7±6,8*
M-PTSD	88,9±15,8	72,1±11,9*	86,4±16,5	99,9±17,4*	93,9±14,6	91,9±17,4

Примітка: Відповідно до поправки Бонферроні, розбіжності вважали вірогідними за $p < 0,001$

*– вірогідні відмінності від основної групи (учасники АТО) з рівнем статистичної значущості $p < 0,001$

Цереброваскулярні ефекти у ліквідаторів

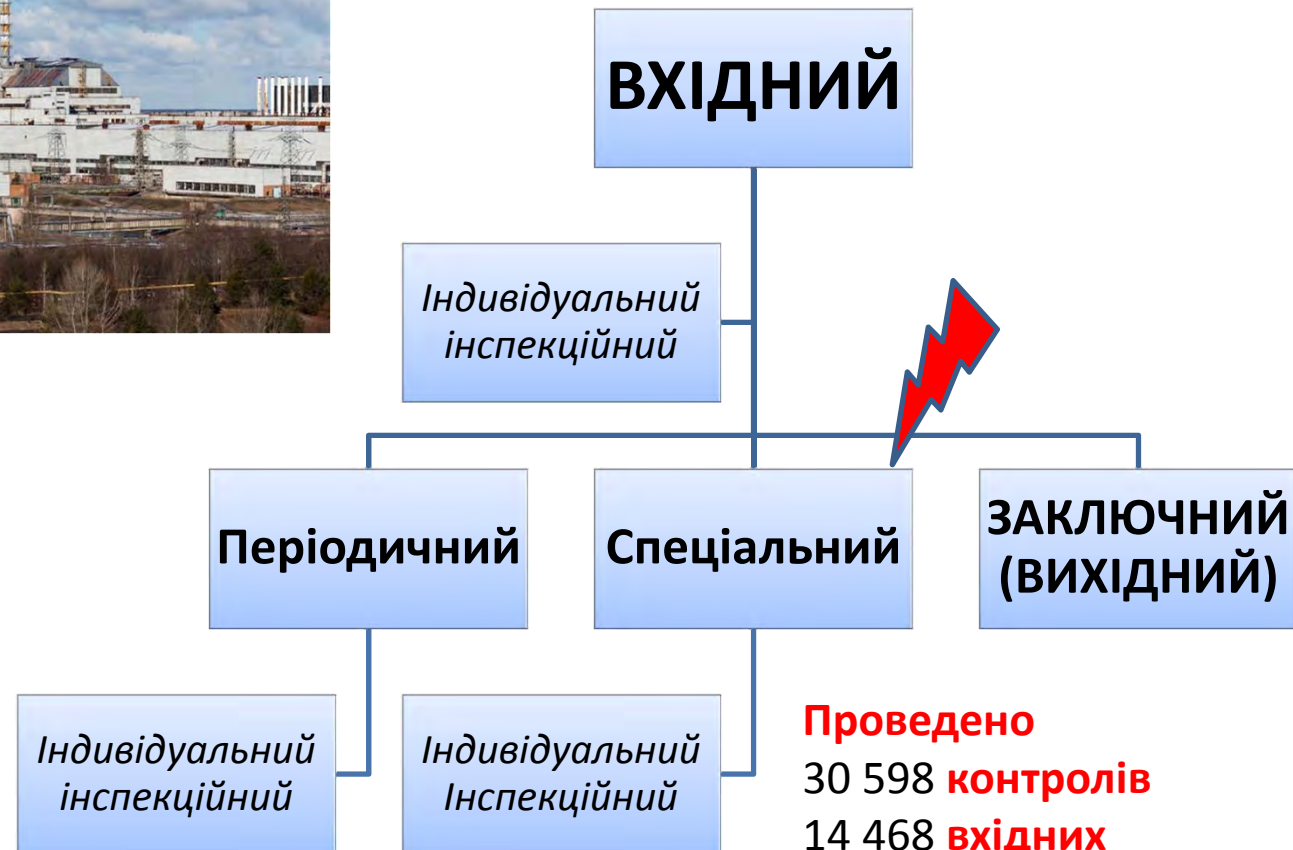
Система психофізіологічного відбору та контролю персоналу, який працював на перетворенні Об'єкту «Укриття» на екологічно безпечну систему

(К.М. Логановський та співавт., з 2004 р.)

- Невролог
- Психіатр
- Нарколог
- Психометрія
- Нейропсихологія
- кЕЕГ
- УЗДГ (за потребою)
- МРТ головного мозку (за потребою)

Види психофізіологічного контролю

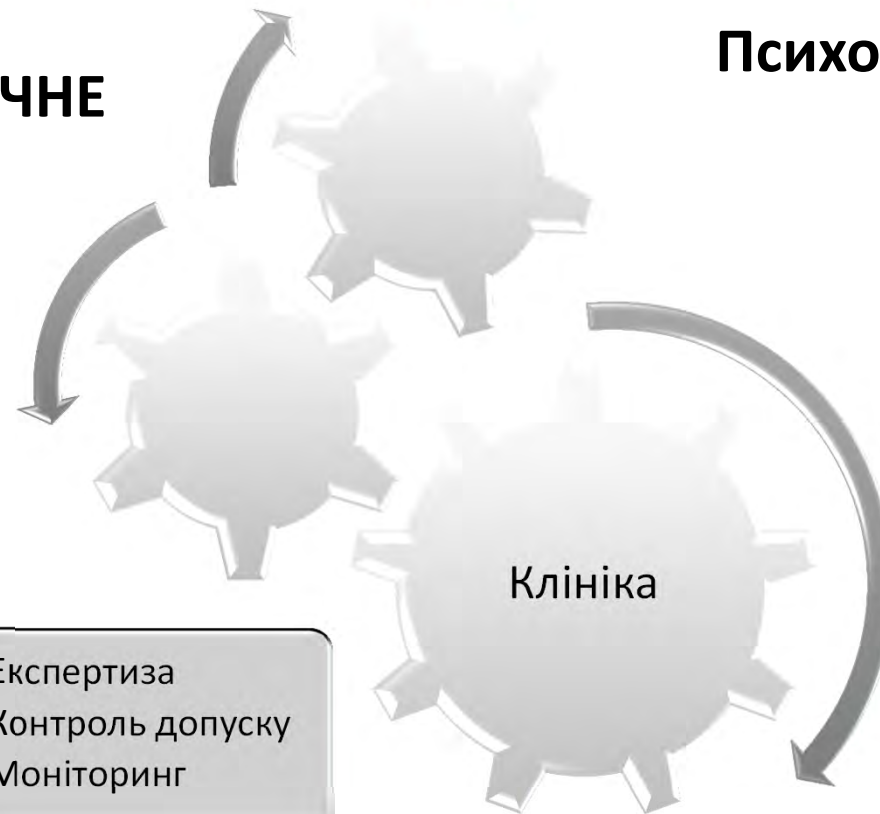

Модель системи надання медико-психологічної і нейропсихіатричної допомоги учасникам АТО / ООС в умовах багатопрофільної клініки

ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

- Клініко-інструментальна діагностика нервових і психічних хвороб
- Фармакотерапія
- Палати спостереження («гострі палати»)

- Експертиза
- Контроль допуску
- Моніторинг

Психореабілітаційний центр

- Психотерапія
- Підтримуюча фармакотерапія
- Фізіотерапія
- **Транскраніальна магнітна стимуляція**
- Соціотерапія

РЕАБІЛІТАЦІЯ

Інтенсивна терапія та реанімація
Клініко-інструментальна діагностика
Хірургічне і терапевтичне лікування травм та
коморбідної соматоневрологічної патології

ПІДТРИМАЙ ПРОЕКТ №344

ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ

Забезпеч повернення бійця до мирного життя

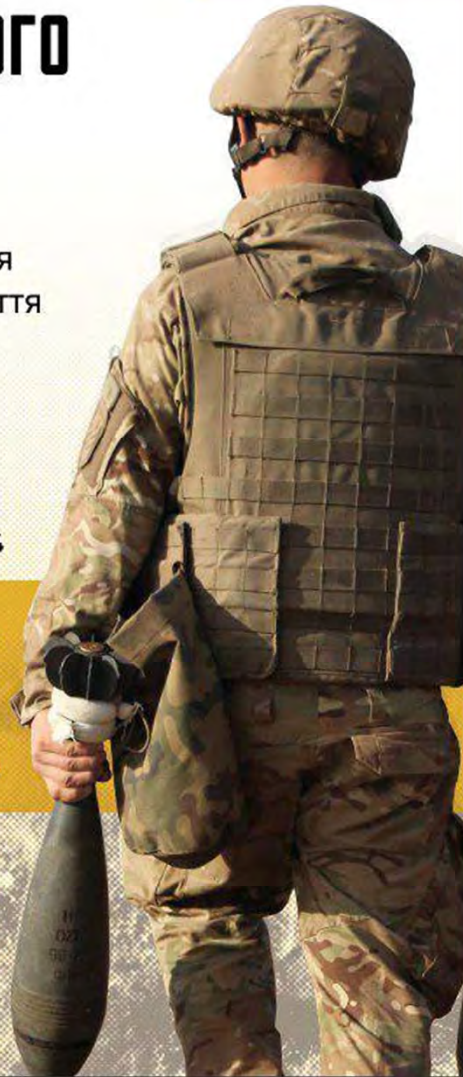
gb.kyivcity.gov.ua/projects/344

Період голосування:
24.08.18 - 15.09.18

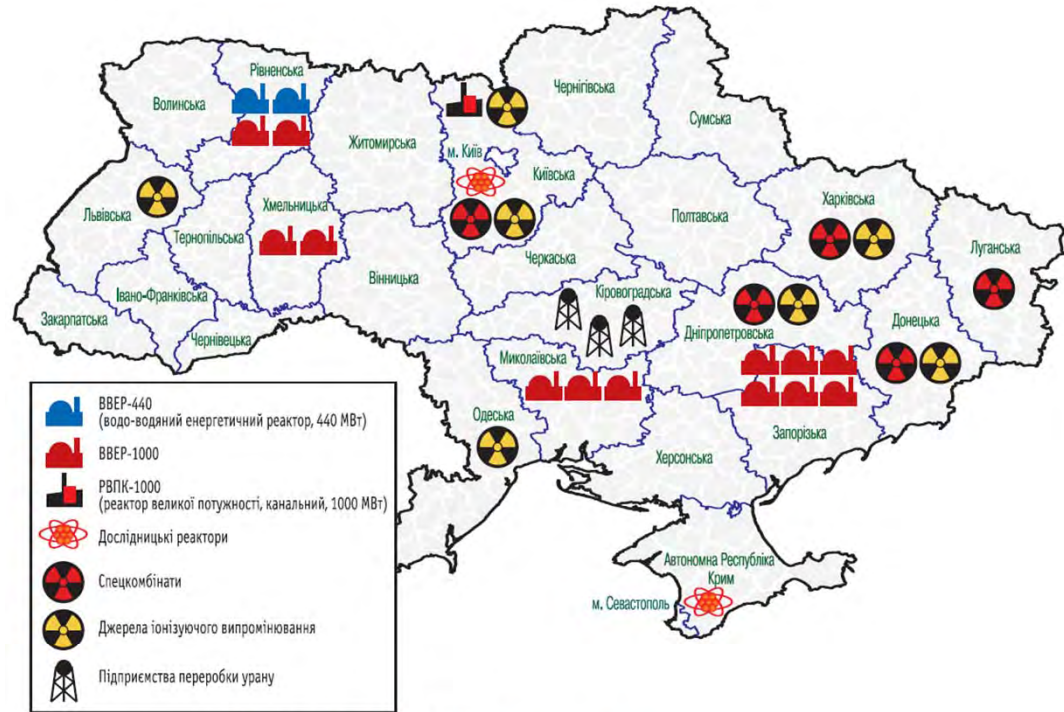
При підтримці Ради ветеранів АТО при КМДА

ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ КИЄВА
gb.kyivcity.gov.ua

Мережа науково-практичних психореабілітаційних центрів постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій як ключова основа системи надання медико-психологічної і нейропсихіатричної допомоги учасникам АТО / ООС

Ефективність підходів і заходів

- Інтегративний психолого-психіатричний і соматоневрологічний підхід
 - біопсихоціальна парадигма
 - послідовність і спадкоємність лікувально-реабілітаційних втручань на засадах доказової медицини
 - залучення громадських організацій і волонтерів
-

Висновки та перспективи

- розроблена система надання медико-психологічної і нейропсихіатричної допомоги учасникам АТО / ООС в умовах багатопрофільної клініки є ефективною
 - доцільним є створення в ННЦРМ за державної підтримки психореабілітаційного підрозділу для постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій та бойових дій, а у подальшому – мережі таких центрів
-

Дякую за увагу!

